

*Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).
Спеціальність – 281.
Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 11.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.11.27>

УДК 351.95

*М. М. Крайнюков,
аспірант кафедри державознавства,
права і європейської інтеграції, Національний університет
«Одеська політехніка»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-7624-5784>

**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ
КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ
НА ЕТАПІ ДОБОРУ СУДДІВ**

*М. Крайнюков,
Postgraduate student of the Department of State Studies, Law and European
Integration, Odessa polytechnic national university*

**FOREIGN EXPERIENCE OF THE FUNCTIONING OF THE CONTROL
MECHANISM IN THE PUBLIC ADMINISTRATION SYSTEM
AT THE STAGE OF SELECTING JUDGES**

У статті розглядають питання формування та функціонування механізму контролю в системі публічного адміністрування на етапі добору судді. Визначені складові та елементи механізму контролю на етапі добору суддів відповідно до вимог діючого законодавства, з метою подальшого аналізу

побудови відповідного механізму у зарубіжних країнах. Встановлено, що в результаті реформування судової системи та влади відбулись значні зміни у судовій системі та механізмі її побудові, які наблизили судову систему та владу до кращих практик врядування. Аналіз механізму контролю на етапі добору засвідчив ряд особливостей у вітчизняній та зарубіжних системах. Вказане обумовлено відмінністю пріоритетів та викликів, які визначаються державою та суспільством. В Україні створений унікальний публічно-громадський орган – Громадська рада доброчесності, яка наділена впливовими повноваженнями в сфері добору суддів, що свідчить на прагнення держави та громадськості унеможливити вплив один на одного та здійснювати об'єктивний контроль за добором кадрів, чого не завжди вдається досягти у спільному перебуванні у органі. Акцентовано увагу на певних відмінностях оцінки та контролю критерію доброчесності, який здебільше у зарубіжних країнах оцінюється з точки зору моральності дій кандидата та його етичної поведінки, а в Україні – з точки зору майнового стану.

The article discusses the formation and functioning of the control mechanism in the system of public administration at the stage of selection of a judge. The components and elements of the control mechanism at the stage of selection of judges in accordance with the requirements of the current legislation have been determined, in order to further analyze the construction of the corresponding mechanism in foreign countries. It has been determined that, as a result of the reform of the judicial system and government, there have been significant changes in the judicial system and the mechanism of its construction, which have brought the judicial system and government closer to the best practices of governance. Analysis of the control mechanism at the selection stage showed a number of features in domestic and foreign systems. This is due to the difference in priorities and challenges that are determined by the state and society. Ukraine has created a unique public-public body - the Public Integrity Council, which is endowed with influential powers in the field of selection of judges, which testifies to the desire of the state and the public to make it

impossible to influence each other and to exercise objective control over the selection of personnel, which is not always possible to achieve in joint stay in the body. Attention is focused on certain differences in the assessment and control of the criterion of integrity, which for the most part in foreign countries is assessed from the point of view of morality of the candidate's actions and his ethical behavior, and in Ukraine - from the point of view of property status.

The positive example of Austria, which provides for the evaluation of the work of candidates for judges during the trial period, during which the candidate helps the judge in the preparation of decisions, is the most optimal and effective way to practically prepare candidates for judges to work in the justice system.

The analysis of modern world control mechanisms in the public administration of the judiciary at the stage of selection of judges determined the features and key elements of such a mechanism, the study of the experience of building and fixing such a mechanism determined the uniqueness of the domestic mechanism with public-private partnership at the stage of selection, namely the creation and endowing the Public Integrity Council with influential powers to evaluate a number of criteria of candidates. However, the issue of objectivity, impartiality and methodology of evaluation obtained during the stages of the competition for the position of judge should be clearly regulated in order to prevent abuse of powers granted by all institutions involved in the evaluation and control.

Ключові слова: *контроль, публічне адміністрування, судова влада, добір суддів, Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Громадська рада доброчесності.*

Keywords: *control, public administration, judiciary, selection of judges, High Qualification Commission of Judges of Ukraine, Public Integrity Council.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. *Сучасний стан публічного адміністрування судовою системою України обумовлює ряд викликів та*

завдань перед державою в умовах, пов'язаних із збройною агресією проти України та запровадженням воєнного стану. Вкрай важливим є роль суб'єктів владних повноважень, які здійснюють публічне адміністрування у сфері контролю за судовою владою в Україні, у спроможності забезпечити стабільного функціонування судочинства в умовах правового режиму воєнного стану та економічної нестабільності. Вагомими питаннями, є окупація українських земель, втрата людського та матеріального у забезпеченні ресурсу у суддівському корпусі, які додалися до довоєнних проблем та реформаторських процесів, а саме незавершеність сформованості елементів контролю публічного адміністрування за судовою владою таких як Вища кваліфікаційна комісія суддів України, Вища рада правосуддя. Вказане має свої негативні наслідки у вигляді обмеження ключового принципу – доступу до правосуддя та зменшення ключової підвалини судової влади – довіри. З огляду на визначене, сучасні виклики державотворення, зокрема механізм контролю у публічному адмініструванні судової влади, вимагає пошуку та аналізу практики гарного врядування судової влади, яка визначить ґрунтовні підвалини для довіри (відновлення довіри) до судової влади з боку усіх інституцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Публікації присвячені питанням дослідження судової влади належать авторитетним науковцям, а саме В. Авер'янов, С. Алфьоров, Ю. Битяк, О. Безпалов, С. Глущенко, В. Городовенко, О. Єщук, Т. Коломоєць, А. Колодій, М. Костицький, І. Марочкін, І. Назаров, С. Шевчук, І. Юревич, О. Яновська та інші. Віддаючи належне проведеним дослідженням, слід зазначити, що питання механізму контролю в системі публічного адміністрування не були предметом ґрунтовного аналізу досліджень зазначених науковців, що, на наш погляд, позбавляє сучасну судову систему України можливості запровадження позитивного досвіду практики належного врядування та, відповідно, потребує аналізу функціонування такого механізму у зарубіжних країнах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Дослідити та проаналізувати закордонний досвід реалізації механізму контролю в системі

публічного адміністрування на етапі добору суддів з метою визначення дієвих складових та інструментів контролю, що впливають на довіру до судової влади з боку усіх інституцій.

Виклад основного матеріалу. Ефективність діяльності судової системи, зокрема підвищення якості вирішення правових спорів залежить від її кадрів. Тому важливого значення набуває організація та контроль прозорої системи забезпечення органів судової влади високопрофесійними працівниками.

Сутнісне значення терміну «контроль» означає, зокрема, й управління. В міжнародній трансляції цей термін стоїть наряду з поняттями «управління» («administrate», «kontrol», «direct», «govern»). Розшифровуючи поняття «контроль», необхідно враховувати, що воно означає – володіння, панування, повноваження, функції та людей, які їх виконують; вказує на взаємодію, координацію, субординацію, посадове чи службове становище. Але на сучасному етапі контроль асоціюється не з управлінням у цілому, а більше з владним впливом на відносини в суспільстві.

Отже, публічні засади, в першу чергу, організаційно-правові, визначають об'єктивні та неупереджені інструменти контролю за вступом до суддівської служби висококваліфікованої особи із принципами доброчесності та відповідальним підходом не тільки до виконання професійних обов'язок, а й до громадянських. Не виправдування довіри суспільства та дискредитація публічної системи недоброчесною та непрофесійною поведінкою, карається заборонаю повторного потрапляння на суддівську посаду, що як раз контролюється на етапі добору публічними та громадськими інституціями (ч. 3,4,5 ст. 69 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») [3].

Ключову форму у контролі критеріїв професійності та доброчесності кандидатів на посаду суддів покладається на Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, яка зобов'язана забезпечити прозорість відбіркового та кваліфікаційного іспитів. Разом з тим, маємо відмітити законодавче закріплення можливості залучення до контролю представників зацікавлених осіб, які на кожному з цих етапів та під час перевірки робіт можуть бути

присутніми, зокрема представники засобів масової інформації, громадських об'єднань, судді, адвокати, представники органів суддівського самоврядування, а також кожний кандидат на посаду судді, який брав участь у складенні відповідного іспиту (ст. 72 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Системний аналіз законодавства України, що регулює добір суддів, засвідчив наявність різноманітних інструментів контролю за критеріями професійності та доброчесності кандидатів на посаду судді, а саме:

- спеціальну підготовку кандидата на посаду судді включає теоретичну та практичну підготовку судді в Національній школі суддів України (ч. 1 ст. 77 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»);

- кваліфікаційний іспит полягає у виявленні належних теоретичних знань та рівня професійної підготовки кандидата на посаду судді, у тому числі отриманого за результатами спеціальної підготовки, а також ступеня його здатності здійснювати правосуддя (ст. 78 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»);

- відбірковий іспит проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України у формі анонімного тестування з метою перевірки рівня загальних теоретичних знань кандидата на посаду судді у сфері права, володіння ним державною мовою, особистих морально-психологічних якостей кандидата;

- проведення спеціальної перевірки щодо кандидата на посаду судді (ст. 74 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»);

- повна перевірка декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, поданої кандидатом на посаду судді (ст. 75 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»);

- оприлюднення декларації родинних зв'язків кандидата на посаду судді (ст. 76 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»);

- участь громадськості та представники інших зацікавлених інституцій на усіх етапах добору, як приклад, фізичні та юридичні особи мають право подавати до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України інформацію щодо

кандидатів на посаду судді; звернення із фактами про кандидата на посаду судді можуть бути підставою для порушення Президентом України перед компетентними органами питання про проведення в установленому законом порядку перевірки цих фактів.

Проте, найбільш суспільно значим інструментом контролю з боку громадськості стало створення спеціального суб'єкта – Громадської ради доброчесності, завданням якої є утвердження доброчесності та високих стандартів професійної етики у суддівському корпусі. З цією метою Рада сприяє Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання шляхом надання інформації про них або висновків про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) цим критеріям [3]. Рада – це інструмент прямого впливу суспільства на судову систему.

На думку Н. Ковалко, своїми висновками або рішеннями члени Ради здійснюють прямий вплив на всю подальшу долю судді, його професійну кар'єру, навіть на особисте життя. Враховуючи зазначене, відповідальність члена Ради має бути співмірна з відповідальністю судді, а покарання за неправомочні дії – неминучим [1].

Виходячи з важливості діяльності членів Ради, а також значного обсягу їх роботи, постійна присутність на засіданнях зборів чи колегії Ради має бути обов'язковою. Недбале ставлення члена Ради до виконання своїх повноважень має передбачати чітку регламентацію, а не формальну визначеність. Не буває прав без обов'язків та без відповідальності за власні дії. Отже, за діяльністю Ради має відбуватися систематичний контроль з боку державних контролюючих органів. Також адекватний, виважений контроль має бути від сторонніх професійних та громадських об'єднань [1].

Аналіз процедури добору суддів у зарубіжних країнах визначив різні моделі, де громадськість залучена до добору суддів, але у формі окремо

визначеного органу наділеного повноваженнями впливу, як це передбачено Законом України «Про судоустрій і статус суддів», немає.

Так, у Бельгії Вища рада правосуддя складається з 44 членів. 22 з числа суддів та 22 не з числа суддів, з них 8 юристів, 6 представників академічного середовища та 8 членів громадянського суспільства. В Данії Рада з питань призначення суддів входить троє суддів, юрист та двоє представників громадськості. В Ірландії як такої судової ради не існує, однак представники не з числа суддів (особи, що мають знання чи досвід в сферах комерції, фінансів, управління або досвід взаємодії з судами) призначаються до Консультативної ради з питань призначення суддів, яка надає рекомендації щодо призначення суддів Міністру юстиції та рівності [5].

У Польщі Національна рада судочинства складається з 25 членів, серед яких 17 суддів, 6 представників парламенту (4 – від Сейму та 2 – від Сенату), Міністр юстиції та особа, яку призначає Президент. Президент може призначити до Національної ради судочинства особу, яка не належить до суддів чи не є юристом.

У Швеції до складу Комітету з висування суддів входять 5 суддів, адвокат, 2 юристи загальної практики, два представники громадськості.

У Великій Британії Комісія з призначення суддів складається з 14 членів, з яких 6-ро мають бути судьями, 2 представників професійних правничих спільнот, 5 представників неюридичних професій. Наприклад, зараз в Комісії представлені незалежна консультантка в сфері мистецтва та професійного розвитку, професор в сфері психіатрії, англіканський єпископ.

В Молдові до складу колегії Вищої ради магістратури входять 4 судді та 3 представники громадянського суспільства.

В Норвегії до складу Ради з призначення суддів входять 3 суддів, професійний юрист на державній службі, 2 представники громадськості [5].

З метою визначення особливостей контролю на етапі добору суддів, проаналізуємо європейський досвід призначення суддів на підставі визначених нами вище інструментів контролю в процедурі добору суддів в Україні.

Континентальна система права здебільшого використовує систему конкурсного відбору суддів. Виняток становить Швейцарія, де судді обираються жителями або парламентом. Загальними правилами відбору для кандидатів на посаду суддів є відповідний рівень освіти юриспруденції, будь-який практичний досвід.

Насамперед претендент на посаду судді повинен пройти спеціальне навчання, тобто проходження базового курсу навчання у спеціалізованих школах права (Німеччина, Франція, Іспанія, Греція, Нідерланди і Португалія, Марокко, Єгипет, Бразилія, Японія тощо) законодавчо закріплено необхідність проходження кандидатом на посаду судді навчання в спеціалізованих навчальних закладах для суддів [5]. У той же час, навчальної підготовки суддів немає в Ірландії, Мальті та Кіпрі.

В Німеччині немає спеціальної суддівської освіти. Всі юристи отримують однакову юридичну освіту в університеті, що завершується здачею першого державного іспиту після цього вони проходять підготовчу службу стажування, що закінчується здачею другого державного іспиту [7].

На відміну від зазначеної системи відбору, в Англії немає конкурсного механізму, та судді призначаються в порядку закінчення навчання спеціалізованого курсу підготовки суддів, що мають відповідний час безпосередньої адвокатської судової практики [4].

Схожа система Нідерландів під час добору кадрів на посаду судді з українським законодавством саме в частині перевірки аналітичних здібностей, пізнання в області права, здатність приймати рішення, комунікативні навички та моральні якості [5].

У Англії контролю підлягають не тільки кваліфікаційні характеристики кандидатів на посаду судді, але й велика увага приділяється морально-етичним якостям особи та психологічному профілю особи. Для кандидатів в судді середньої та нижчої ланки (окружних і оплачуваних магістратів) перш за все необхідно отримати не менше трьох рекомендацій від суддів і провідних баристерів, що співпрацювали раніше з цим кандидатом на пост судді.

Процедурою відбору суддів середньої та нижчої ланки займаються службовці департаменту лорда-канцлера. Кандидатів на посади суддів Високого суду відбирає лорд-канцлер за консультування з судьями і з керівництвом адвокатської корпорації баристерів.

Технічною роботою з відбору кандидатів на посаду суддів займається голова канцлерського департаменту - постійний секретар. Він опитує суддів і адвокатів, розмовляє з кандидатами, а його штат збирає необхідні відомості. На підставі цих даних лорд-канцлер приймає остаточне рішення. Під час висування кандидатур окружних суддів, рекордерів і оплачуваних магістратів збір відомостей про кандидатів може бути доручено судді-голові того судового округу, де повинен буде працювати новий суддя.

Крім професійних якостей, які свідчать про потенційну можливість претендента виконувати обов'язки судді, кандидат повинен відповідати формальним вимогам моралі. До недавнього часу розлучення кандидату було перешкодою до призначення на посаду судді. Проте, на даний час, якщо причиною розлучення буде погане або жорстоке ставлення кандидата до членів сім'ї, він не отримає суддівської посади. Також призначення виключено, якщо шлюбозрозлучний процес ще незакінчений. Разом з тим, засудження за вчинення кримінального правопорушення за загальним правилом не є перешкодою для призначення, за винятком тих випадків, коли правопорушення супроводжувалося ганебною з точки зору моралі поведінкою. Засудження за вчинення транспортних правопорушень, наприклад, перевищення швидкості, неправильне паркування тощо, не враховується, якщо вони не мають систематичного характеру або якщо не супроводжуються будь-якою аморальною поведінкою. Навіть при виправдувальних вироків аналізуються причини на підставі яких такий вирок був винесений..

При фактах порушення професійної адвокатської етики або визнання таких осіб банкрутами - призначення автоматично виключається.

Отже, можливо констатувати, що на відміну від українських пріоритетів інструментів контролю під час добору суддів, особисті якості є таким ж

визначальними як й професійно-кваліфікаційні. Характеру майбутнього судді і моральності його поведінки в приватному житті взагалі пред'являються в Англії досить високі вимоги, так само як і до адвокатів, що висуваються на суддівську посаду.

Участь в будь-якому публічному скандалі, навіть, згадування ім'я у пресі, перешкоджає просуванню судді по службі і призначенню на суддівську посаду адвоката. Суспільні світові вимоги щодо дотримання етичності та моральності у расових та гендерних питаннях також можуть піддаватися оцінці щодо доброчесності кандидата на посаду судді, а іноді негативно впливати щодо заняття посади. Зменшує шанси на призначення, але не виключає повністю можливості отримати суддівську посаду діяльність, пов'язана з расовими відносинами.

На відміну від англійської системи обмежень такого роду, в Україні такі критерії оцінки та контролю не набули поширення. Оскільки навіть поява у пресі будь-якої інформації про розкішний спосіб життя, неправомірну вигоду, незаконне збагачення тощо не може служити винятковою причиною для відмови кандидату під час конкурсу на посаду.

Окремої уваги потребує, з нашої точки зору, як елемент контролю, наявність випробувального терміну перебування на посаді судді під час якого можна зробити об'єктивні висновки щодо критеріїв оцінки.

У Висновку Венеціанської комісії щодо законопроекту про судоустрій та законопроекту про статус суддів в Україні (2007 р.), зазначалось, що «Перше призначення на посаду судді здійснюється на п'ятирічний випробувальний період. Випробувальні терміни, за визначенням, спричинюють труднощі для судової незалежності, але якщо вони застосовуються, то не повинні перевищувати терміну, достатнього для оцінки придатності судді. П'ять років здаються надто довгим періодом. Венеціанська комісія вважає, що встановлення випробувальних термінів може підірвати незалежність суддів, оскільки вони можуть відчувати тиск щодо вирішення справ тим чи іншим чином. Це не повинно розумітися, як виключення будь-якої можливостей

тимчасового призначення суддів. У країнах з відносно новими судовими системами може існувати практична потреба спершу переконатися, чи може той чи інший суддя ефективно виконувати свої функції, перед тим, як призначити його безстроково. Якщо призначення з випробувальним терміном вважається необхідним, «відмова підтвердити суддю на посаді має ґрунтуватися на об'єктивних критеріях та з тими ж процедурними гарантіями, що застосовуються, коли суддю звільняють з посади».

На наш погляд, позитивним є приклад Австрії, де передбачено проведення оцінки роботи кандидатів на посади суддів під час випробувального періоду, впродовж якого кандидат допомагає судді в підготовці рішень, є найоптимальнішим та ефективним способом практичної підготовки кандидатів в судді до роботи у системі правосуддя.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Аналіз сучасних світових механізмів контролю в публічному адмініструванні судової влади на етапі добору суддів визначив особливості та ключові елементи такого механізму, вивчення досвіду побудови та закріплення такого механізму визначило унікальність вітчизняного механізму з публічно-приватним партнерством на етапі добору, а саме створення та наділення Громадської ради доброчесності впливовими повноваженнями на оцінки ряду критеріїв кандидатів. Проте питання об'єктивності, неупередженості та методології оцінки отриманої під час етапів конкурсу на заняття посади судді має бути чітко регламентовано з метою унеможливлення зловживань наданими повноваженнями усіма інституціями задіяними у оцінці та контролі.

Разом з тим, питання випробувального терміну, який, до речі, є обов'язковий для державних службовців категорії «А» в Україні, є доцільним й для суддів, як більш надійний інструмент оцінки та виявлення відповідності кандидата посаді судді. Разом з тим, під час даного дослідження було засвідчено вкрай пильна увага, яка приділяється у процедурі добору суддів моральним та особистим якостям кандидата у зарубіжних країнах, що, на жаль, має формальний характер для вітчизняного механізму, а тому, вважаємо,

ззначений напрямок проблематики потребує подальшого дослідження в контексті контролю в системі публічного адміністрування за судовою владою.

Література

1. Ковалко Н. Громадська рада доброчесності як інструмент впливу суспільства на судову систему // Юридична газета online. №51 (549). 21 грудня 2016 р. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/gromadska-rada-dobrochesnosti.html>

2. Ментух Н., Шевчук О. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання діяльності органів юстиції. Актуальні проблеми правознавства. Випуск 3 (15). 2018 р. С. 23-27.

3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 31, ст.545. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19?find=1&text=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BA#w1_42

4. Система державного управління Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії: досвід для України / уклад. П.І. Крайнік ; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, С.В. Загороднюка. Київ : НАДУ, 2011. 48 с.

5. Скомороха Л. Питання професійно-психологічного добору кандидатів на посади суддів в Україні та міжнародний досвід. Право України. 2012. № 11-12. С. 336-348.

6. Свида Т.О., Свида О.Г. Про добір кандидатів на посаду професійного судді вперше (організаційно-правові проблеми). Митна справа. № 4(82)'2012, частина 2, книга 2, с. 305-311. URL.: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/26880/1.pdf>

7. Федорчук А. Імплементация зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання правового статусу суддів. Підприємство, господарство і право. № 8. 2019. С. 110-118. URL.: <http://pgpjournal.kiev.ua/archive/2019/8/22.pdf>

8. Висновок Венеціанської комісії щодо законопроекту про судоустрій та законопроекту про статус суддів в Україні (2007 р.). URL.: <https://hcj.gov.ua/page/vysnovky-venecijskoyi-komisiyi>

References

1. Kovalko, N. (2016), "Public integrity council as a tool of society's influence on the judicial system", Yurydychna hazeta online, vol. 51 (549), available at: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/gromadska-rada-dobrochesnosti.html> (Accessed 25 Oct 2023).
2. Mentukh, N. and Shevchuk, O. (2018), "Foreign experience of administrative and legal regulation of activities of bodies of justice", Aktual'ni problemy pravoznnavstva, vol. 3 (15), pp. 23-27.
3. Verkhovna Rada of Ukraine (2016), The Law of Ukraine "About the judiciary and the status of judges", available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19?find=1&text=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BA#w1_42 (Accessed 25 Oct 2023).
4. Krajnik, P.I. (2011), Systema derzhavnoho upravlinnia Spoluchenohto Korolivstva Velykobrytanii i Pivnichnoi Irlandii: dosvid dlia Ukrainy [The public administration system of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland: experience for Ukraine], NADU, Kyiv, Ukraine.
5. Skomorokha, L. (2012), "The issue of professional and psychological selection of candidates for the positions of judges in Ukraine and international experience", Pravo Ukrainy, vol. 11-12, pp. 336-348.
6. Svyda, T.O. and Svyda, O.H. (2012), "On the selection of candidates for the post of professional judge for the first time (organizational and legal problems)", Mytna sprava, vol. 4 (82), no. 2, iss. 2, pp. 305-311, available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/26880/1.pdf> (Accessed 25 Oct 2023).
7. Fedorchuk, A. (2019), "Implementation of foreign experience in administrative and legal regulation of the legal status of judges", Pidpriumstvo, gospodarstvo i pravo, vol. 8, pp. 110-118, available at: <http://pgpjourn.kiev.ua/archive/2019/8/22.pdf> (Accessed 25 Oct 2023).
8. High Council of Justice (2007), "Conclusion of the Venice Commission on the draft law on the judiciary and the draft law on the status of judges in Ukraine (2007)", available at: <https://hcj.gov.ua/page/vysnovky-venecianskoyi-komisiyi> (Accessed 25 Oct 2023).

Стаття надійшла до редакції 09.11.2023 р.